

Statsforvalteren i Innlandet

Høring

**Forslag om utgrensing av verneareal og endring av verneforskrift for
Lågendeltaet naturreservat i Lillehammer kommune**

Oppdraget og prosessen

Klima- og miljødepartementet ga den 10. februar 2023 oppdrag til Miljødirektoratet om å gjennomføre prosess med endring av forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat. Dette med sikte på å åpne for bygging av ny E6 på strekningen Roterud-Storhove. Det er en forutsetning for grenseendringen at det skal gjennomføres miljøforbedrende tiltak.

Statsforvalteren i Innlandet er gitt i oppdrag fra Miljødirektoratet ved brev datert 14. februar 2023, å iverksette en utredning og høring av forslag til å endre det geografiske virkeområdet til forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat. I tillegg skal forslaget også ta høyde for eventuelle bestemmelser i verneforskriften om unntak for eller spesifiserte dispensasjonsbestemmelser om drift og vedlikehold av den infrastrukturen som vil bli liggende innenfor eller inntil det geografiske virkeområdet til forskriften.

Grenseendringen og eventuelle nye bestemmelser i verneforskriften skal legge til rette for å føre E6 frem i tråd med vedtatt reguleringsplan for strekningen E6 Roterud – Storhove. Forslaget om grensejustering skal begrense seg til det som er høyst nødvendig for å kunne føre ny E6 i vedtatt trasé.

I oppdraget er det bedt om at forslag til grensejustering og nye bestemmelser i verneforskriften sendes på to måneders høring så raskt som mulig og senest innen 1. mars 2023. I tillegg sendes høringen direkte til grunneierne i det berørte området, jf. naturmangfoldloven § 43 om høring av forslag til verneforskrift. Statsforvalteren skal videre sende sin tilrådning til direktoratet senest 11. mai 2023. Klima- og miljødepartementet har bedt om å få Miljødirektoratets tilrådning innen 22. mai. I tillegg til naturmangfoldlovens saksbehandlingsregler, gjelder forvaltningsloven kap. VII.

Nye Veier AS har fått i oppdrag av Samferdselsdepartementet å foreslå ytterligere miljøforbedrende tiltak, utover de som følger av vårt vedtak av 25. april 2022 som vil bidra til å redusere konsekvensene for naturmiljøet. Tiltakene skal utarbeides av Nye Veier AS sammen med lokale planmyndigheter, Statsforvalteren i Innlandet og i dialog med Miljødirektoratet. Det er bedt konkret om at Nye Veier AS tar initiativ overfor Statnett og Elvia for å se på ulike kabelløsninger i det aktuelle området med sikte på å redusere den samlede belastningen i Lågendeltaet naturreservat.

Plan for de kompenserende tiltakene skal etter informasjon i oppdragsbrev fra Samferdselsdepartementet til Nye Veier AS datert 15. februar 2023 være klar før det vedtas en grensejustering. Dersom det blir behov for endringer i verneforskriften som følge av ytterligere kompenserende eller avbøtende tiltak forutsetter Statsforvalteren at dette vil komme på høring på et senere tidspunkt. Dette er dermed ikke en del av denne høringen.

Bakgrunn for saken

Utbyggingen av E6 Moelv – Øyer er en videreføring av den fullførte utbyggingen av E6 Kolomoen – Moelv. Planprogrammet for kommunedelplanen ble vedtatt den 30. oktober 2014. Det ble videre gjennomført to høringer. Saken endte med mekling den 18. juni 2018 og kommunestyret i Lillehammer kommune vedtok planen i møte 21. juni 2018, sak 56/18.

Varsel om oppstart og planprogram for reguleringsplanen ble sendt på høring 2. juli 2019 og fastsatt i kommunestyret i Lillehammer kommune 28. november 2019. Reguleringsplanen var ute på 1. gangs høring med uttalelsesfrist 5. september 2021, og har vært ute på 2. gangs høring med uttalelsesfrist 25. mars 2022. E6 Roterud – Storhove utgjør den midterste parsellen av tre på den 43 km lange strekningen Moelv – Øyer.

Statsforvalteren i Innlandet fattet 25. april 2022 vedtak om å gi Nye Veier AS dispensasjon fra reglene i forskrift om Lågendeltaet naturreservat for å fremføre ny, fire-felts E6 på bru over Gudbrandsdalslågen og Våløya. Vedtaket ble påklaget til Miljødirektoratet. Direktoratet omgjorde tillatelsen og avslo søknad om dispensasjon i vedtak av 19. desember 2022. Direktoratet kom fram til at vilkårene for å gi dispensasjon ikke var oppfylt. Endring av verneforskriften ble pekt på som eneste måte å tillate byggingen på. Regjeringen besluttet 10. februar 2023 at en slik prosess skulle starte opp.

Verneforskriften for Lågendeltaet naturreservat

Lågendeltaet naturreservat og tilliggende fuglefredningsområde er et av Norges største innlandsdeltaer. Lågendeltaet naturreservat ble midlertidig vernet i 1984, og varig vernet den 12. oktober 1990 etter daværende naturvernlov. Vernet skjedde som en del av verneplan for våtmark i Oppland fylke som igjen var en del av et landsomfattende arbeid med fylkesvise verneplaner for ulike naturtyper. Verneformålet er som følger, jf. pkt. III i verneforskriften, forskrift om fredning av Lågendeltaet naturreservat, Lillehammer kommune, Oppland:

«Formålet med fredningen er å bevare et viktig og spesielt våtmarksområde i sin naturlige tilstand med vegetasjon og dyreliv, og å verne om et spesielt rikt og interessant fugleliv, særlig av hensyn til trekkende, hekkende og overvintrende vannfugl.»

Naturmangfoldloven § 37 om verneformen naturreservat slår fast at det ikke kan foretas noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet. Det var funksjonen for fugl som var hovedgrunnen til at det ble igangsatt et verneplanarbeid for området. Det framgår likevel av verneformålet at det er hele økosystemet som er vernet inkludert vegetasjon og dyreliv, selv om fuglelivet og områdets funksjon for dette blir spesielt framhevet. Naturmangfoldlovens alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk, § 4 om forvaltningsmål og for naturtyper og økosystemer, gir en god beskrivelse av hva ivaretagelse av hele økosystemet innebærer:

«Målet er at mangfoldet av naturtyper ivaretas innenfor deres naturlige utbredelsesområde og med det artsmangfoldet og de økologiske prosessene som kjennetegner den enkelte naturtype. Målet er også at økosystemers funksjoner, struktur og produktivitet ivaretas så langt det anses rimelig.»

Etter pkt. IV nr. 1 i verneforskriften er all vegetasjon i vann og på land fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse, og nye plantearter må ikke innføres. Videre er alt vilt, herunder deres hi, reir og egg, fredet mot enhver form for skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelser, jf. pkt. IV nr. 2. Etter pkt. IV nr. 3. må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, herunder bygging av veier. Pkt. IV nr. 4 slår fast at nord for Vingnesbrua er motorferdsel til vanns og til lands samt lågtflyging under 800 fot over reservatet som hovedregel forbudt.

Verneverdier i naturreservatet

For fugl ligger Lågendeltaet i et nettverk av våtmarker i en av hovedtrekkrutene i Norge. Vårtrekket i april og mai er en spesielt viktig periode, men også høsttrekkende fugl stopper her. Det er i tillegg et viktig hekkeområde, og det finnes også myteområder for andefugl. Ifølge Statsforvalterens siste oversikt er totalt 228 fuglearter/underarter observert i reservatet og fuglefredningsområdet. Av disse er 100 vannfuglarter, og 71 arter er på oppført på gjeldende norsk rødliste.

Flommarksmiljøene innenfor reservatet er av nasjonal verdi, og som for fugl også av internasjonal verdi hvis de sees i sammenheng med tilsvarende naturtyper oppover langs Lågen. Samlet sett har

for eksempel de på rødlisten trua artene myrstjerneblom, skogsøtgras og sumpaniskjuke noen av sine viktigste voksteder i landet i disse flommarksmiljøene.

Det finnes 20 fiskearter med fast tilhold i Mjøsa, og alle unntatt én av disse artene har sitt viktigste gyteområde i Lågendeltaet/nedre del av Lågen. Storørretbestandene i Norge vurderes som nasjonalt verneverdige, og Mjøsa med blant annet Lågen er forslått som et nasjonalt storørretvassdrag. Det kan nevnes at Hunderørreten er av nasjonal verdi for både vassdraget og naturreservatet.

Lågendeltaet er utpekt som et Emerald-område under Bernkonvensjonen. Dette er et europeisk nettverk av områder som verner om europeiske ville dyr og planter og deres levesteder.

Verneverdier og konsekvenser av å grense ut areal for ny E6

Verneverdier i og inntil traseen

Rundt Våløya snevrer landskapet seg inn med noe brattere terreng på begge sider av Lågen slik at passasjen nærmest fremstår som en trakt som fugl må passere gjennom. Dette påvirker både trekk som foregår innenfor og inntil reservatet, men også lenger trekk som går inn og ut fra Lågendeltaet. Dette er den viktigste funksjonen for fugl. Jamført med andre arealer i naturreservatet har korridoren over Våløya ellers relativt begrenset betydning for fugl, hvis en ser isolert på bruken av arealene og deres betydning som matletingsområde. I selve traseen som foreslås grenset ut ligger likevel matletingsområder for vanlige arter av vannfugl i både trekk- og hekkeperioden. Disse områdene i og inntil foreslått utgrenset område vil bli påvirket av ny E6, blant annet med støy. I noen grad vil støypåvirkningen også gjelde sørspissen av den inntilliggende øya Storvollen, som er viktig for en rekke arter av hekkende spurvefugl mm., inkludert rødlistede arter, og med vegetasjonsrike sumpområder som brukes til fjærfelling (myting) av andefugl. Hvis prosjektet gjennomføres i tråd med vilkår satt i Statsforvalterens tidligere dispensasjon, vil selve anleggsperioden ha begrensa, men ikke varig innvirkning på disse funksjonene i inntilliggende areal i naturreservatet.

Når det gjelder vegetasjon vil foreslått utgrenset område omfatte fire avgrensa naturtyper. Disse er Blåpullen på sør-siden av Våløya med åpen flomfastmark og flomskogsmark (hhv. nær truet og sårbar på rødlisten over naturtyper; total størrelse ca. 12 daa hvorav ca. en tidel av arealet grenses ut). I åkerdammen på Våløya vokser en forekomst av den rødlistede arten kjempetjernmose (sårbar; nærest hele dammen på ca. 1 daa grenses ut). Sør-spissen av halvøya Midt-Tuva med flomskogsmark vil bli utgrenset (ca. en femtedel av totalt ca. 4 daa). Midt-Tuva ansees som den mest verdifulle av de nevnte fire naturtypene. I området som foreslås utgrenset er det her registrert rødlisteartene elvebunke (sårbar), skogsøtgras (sårbar) og trolig også mandelpil (nær truet). Den siste naturtypen som blir berørt er åpen flomfastmark mellom Våløya og Hovemoen (ca. en sjettedel av totalt ca. 28 daa blir utgrenset). Dette betyr at totalt ca. 7 daa rødlistet naturtype og forekomster av tre-fire rødlistede arter omfattes av utgrensinga. Hvis prosjektet gjennomføres i tråd med vilkår satt i Statsforvalterens tidligere dispensasjon, vil ikke anleggsarbeidene berøre ytterligere rødlistede arter og naturtyper enn det som grenses ut, men med unntak for noe mer av den åpne flomfastmarka mellom Våløya og Hovemoen og noe mer av flomskogsmarka på sør-øst siden av Våløya som inngår i Blåpullen. Åkerdammen vil bli liggende under brua uten berøring av pilarer, og skal etter tidligere planer ikke berøres ved anleggsarbeidene. Også minst mulig av Midt-Tuva er planlagt berørt av midlertidige og permanente beslag.

Den viktigste funksjonen for fisk av foreslått utgrensa areal ved Våløya er at dette er en del av en vandringskorridor. Fisk fra Mjøsa som har sine viktigste gyteområder oppstrøms Våløya er blant annet harr, sik og lagesild. Også Hunderørreten og andre ørret-stammer vandrer hovedsakelig forbi gjennom Lågendeltaet og opp i Lågen for å gyte. Som leveområde utgjør sideløpet til Lågen mellom

Våløya og Hovemoen et stille gruntområde med evjer og viker, og med gode kantsoner av skog samt god undervegetasjon av vannplanter. Dette er egne habitat som gyte- og oppvekstområde for vårgytere som karpfisk, gjedde, abbor, hork og muligens også som oppvekstområde for lake. Det ligger også et mulig gyteområde for harr, og kanskje også ørret, ved utløpet av Kollefallebekken i Lågen. Kollefallebekken er en bekk med årssikker vannføring som ligger ved vestre brulandkar, og som derfor må legges om.

For vilt er det et tradisjonelt viktig vadested over Lågen ved Våløya, og en rekke organismer benytter elvebreddene og kantsonene langs Lågen som viktige forbindelseslinjer. Hvorvidt disse funksjonene vil bli opprettholdt etter at ny bru bygges er usikkert. Bever bruker Kollefallebekken, som altså må legges om. Lågendeltaet er også et viktig levested for flere arter flaggermus. Insektsfaunaen er mangelfullt undersøkt, og det er ikke registrert noen rødlistede arter i og inntil foreslått utgrenset areal. De undersøkelser som er gjort, tyder generelt på at overgangssonene mellom åpen flomfastmark og flomskogsmark i Lågendeltaet kan være levested for flere sjeldne arter av insekter.

Landskapsøkologiske effekter

Den største konsekvensen for det biologiske mangfoldet av utgrensing av et areal fra naturreservatet for fremføring av ny E6 bru ligger på et overordnet, landskapsøkologisk nivå. En høy tetthet av viktige leveområder for et bredt spekter av artsgrupper, innenfor et stort område med sammenhengende økologiske gradienter, gjør Lågendeltaet særlig robust og verdifullt. Sammenhengen mellom disse ulike funksjonsområdene er svært viktig, og verdien av intakte sammenhenger kan være like viktig som å ta vare på funksjonsområdene i seg selv. Som beskrevet over fungerer området rundt Våløya som leveområde for fugl, vilt og fisk, men for flertallet arter er området viktigst som en del av en trekk-/vandringsskorridor. Den samlede belastningen på Lågendeltaet spesielt og vassdragsnatur generelt langs de store elvene er stor. Det krysser allerede fire veger og fire korridorer med luftspenn over Lågen innenfor naturreservatet. Hva denne ytterligere barrieren vil ha å si for de berørte artenes bestandsutvikling er ikke kjent, men vil gi et negativt bidrag i et allerede fragmentert økosystem.

Den artsgruppe som antas bli mest påvirket av dette, er fugl. Den største påvirkningen vil trolig ikke være knyttet i kollisjonsrisikoen, men heller barrierevirkning med påfølgende fragmentering. Denne fragmenteringen vil påvirke fuglenes arealbruk og kan føre til både økt energibruk og at de ikke får utnyttet arealene best mulig i næringssøk mv. Her vil særlig den samlede belastningen av flere barrierer kunne slå ut negativt på kondisjonen til individene. Det samme prinsippet gjelder også for vilt og insekter.

Veibygger sin vassdragstekniske modellering av vannstrømninger mm. har vist at brua ikke skal gi noen nevneverdige effekter på elvebunn og deltaet nedstrøms. Ut ifra opplysningene vi har fått har vi grunn til å tro at pilarene med tilhørende erosjonssikring ikke vil føre til store endringer av bunnforholdene lenger nedover i Lågendeltaet. Veibygger sin vassdragstekniske modellering av vannstrømninger mm. viser at det vil bli endringer i bunnforholdene under og i nærheten av brua, men dette vil trolig ikke føre til store endringer i sandbanker nedstrøms som er viktige for fuglenes næringssøk. Pilarene med erosjonssikring vil kunne føre til endrede forhold for fisk, siden strømningsforhold blir endret. Dette er noe som kan virke positivt for enkelte fiskearter, men negativt for andre. Omfanget vil imidlertid være begrenset til området rundt brua, og ikke føre til store endringer i fiskesamfunnet i Lågendeltaet samlet sett.

Dersom vilkår satt i Statsforvalterens tidligere dispensasjon følges, vil selve anleggsperioden ha begrensa, men ikke varig innvirkning på disse funksjonene.

Vurdering av de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven § 7 at de miljørettslige prinsippene i lovens §§ 8 – 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

For en full oversikt over verneverdier og konsekvenser av utgrensing for fremføring av ny E6 over Våløya vises til Statsforvalterens tidligere dispensasjon til ny E6 datert 25. april 2022, og Miljødirektoratets sitt vedtak etter klagebehandling datert 19. desember 2022, der vår dispensasjon ble endret. Det er også gjort konsekvensutredninger av naturmiljø i reguleringsplanprosessen for ny E6 Roterud-Storhove.

Etter § 8 i naturmangfoldloven skal offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig, bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kunnskapsgrunnlaget om naturverdiene i naturreservatet og i den aktuelle traseen er beskrevet over. Vi mener at kunnskapsgrunnlaget er godt. Området vil gjennom utgrensing miste sin beskyttelse som naturreservat. Ny E6 i denne korridoren vil bidra til økt fragmentering av økosystemet både innenfor naturreservatet og på et mer overordnet, landskapsøkologisk nivå. Dette vil gi ytterligere et negativt bidrag til den allerede store samlede belastningen på økosystemet generelt sett. Hvis det fortsatt blir liggende kraftlinjer i den samme traseen, vil den negative effekten være enda større. Hvor stort bidrag selve brua over Lågen og Våløya har å si for den samlede belastningen på økosystemet i et større perspektiv jamført med allerede gjennomførte inngrep, og også effekten av ny E6 utenfor eksisterende naturreservat, er ikke kjent, jamfør beskrivelse over og § 10 i naturmangfoldloven. Dette negative bidraget på den samlede belastningen forventes å reduseres med miljøforbedrende tiltak som Nye veier AS er gitt i oppdrag å utrede. Føre-var prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9, bør legges til grunn i dette arbeidet. Naturmangfoldloven § 11 om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og § 12 om bruk av miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder vil med dette forslaget om utgrensing og forskriftsendring i all hovedsak måtte ivaretas gjennom annet lovverk.

Vannforskriften § 12

Der det legges til rette for inngrep eller aktivitet som berører vannforekomster skal det i utgangspunktet vurderes om *forskrift om rammer for vannforvaltningen* § 12 kommer til anvendelse. Bestemmelsen kommer til anvendelse der en aktivitet eller tiltak medfører at miljømålene ikke nås eller at tilstanden til vannforekomsten forringes. Det regnes som en forringelse hvis vannforekomstens kvalitet blir redusert til en lavere definert kvalitetsklasse. For eksempel kan erosjonssikring, utfylling og utslipp av overvann til vassdrag medføre fare for å påvirke kvaliteten. Påvirkningen kan reduseres ved å sette krav til gjennomføring og utslipp. I denne saken kan dette ivaretas, ved behov, etter annen lovgivning og vurderes ikke nærmere her.

Andre interesser og verdier

Andre interesser og verdier er behandlet gjennom gjeldende reguleringsplan for ny E6 Roterud-Storhove, inkludert foreslått utgrenset areal i Lågendeltaet naturreservat. I korte trekk kan nevnes at størsteparten av Våløya er dyrket opp. Det ligger gardsbruk inntil naturreservatet ved traseen, der Hovemoen gard ligger nærmest. Det krysser to høyspentlinjer og flere lavspentlinjer over Lågen og Våløya. Traseen har sånn sett allerede noen tyngre inngrep, men ligger likevel i den mest stille delen av naturreservatet som ellers er omkranset av flere veier, turstier, bebyggelse og jordbruk. Arealet der brua skal krysse brukes blant annet av lokale kanopadlere og fiskere. Hovemoen er et mye brukt turområde for lokalbefolkningen, der nærheten til Lågen er en vesentlig del av opplevelsesverdien.

Forholdet til utredningsinstruksen

Utredningsinstruksen skal legge et godt grunnlag for beslutninger om statlige tiltak, deriblant regel- og lovendringer. Instruksen gjelder for utarbeiding av beslutningsgrunnlag for statlige tiltak som utføres i eller på oppdrag for statlige forvaltningsorganer. Den foreslåtte grenseendringen er en del av et større tiltak med etablering ny E6 Roterud-Storhove. Som nevnt innledningsvis er det en politisk beslutning å igangsette dette tiltaket. Miljødirektoratet har tidligere pekt på at en endring av verneforskriften er eneste måte å tillate bygging av ny E6 gjennom Lågendeltaet på. Med andre ord er dette det eneste aktuelle alternativet i oppdraget som er gitt og setter dermed grenser for besvarelsen. Vurderinger etter utredningsinstruksen vil likevel gjøres i forbindelse med verneplanprosessen så langt det er hensiktsmessig innenfor de rammer som er gitt.

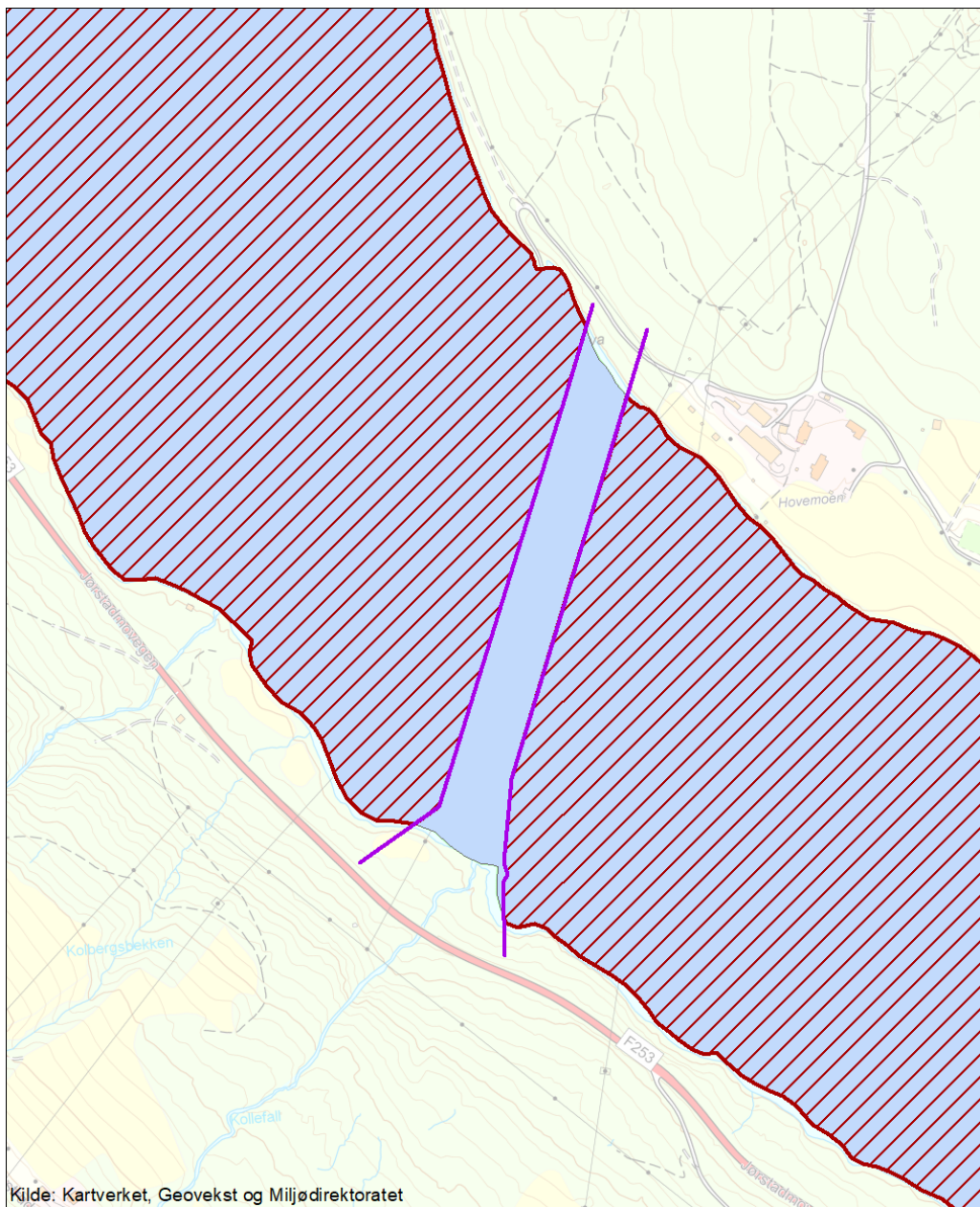
Forslag til endring av vernegrense og verneforskrift

Forslag til grenseendring

Ny E6 vil etter gjeldende arealplaner krysse Lågendeltaet med ei bru på omtrent 550 meter. Omtrent 466 m av brukroppen krysser innenfor dagens reservat. Brua i seg selv er 21 meter bred, og erosjonssikringen tilhørende brupilarene har et permanent beslag på maksimalt 49 meter i bredden. I tillegg er det behov for erosjonssikring ved bruas landkar i vest, inkludert erosjonssikring av en overløpsrenne.

Statsforvalteren tar som utgangspunkt at det kun er brua med det permanente beslaget knyttet til konstruksjonen som tas ut av naturreservatet. Omtrentlig grense for dette er inntegnet på kartet for å vise omfanget av arealbeslag. For å sikre en hensiktsmessig grense, trekkes en rett linje 3,5 meter ut fra bredeste punkt på erosjonssikringa, dvs. total bredde på 56 m. Når grensa skal merkes i felt blir denne liggende 17,5 meter ut fra brukroppen. Inn mot landkaret i vest må en avvike fra dette, og grensa må tegnes mer detaljert senere. En vil også her følge det samme prinsippet som langs brua med en buffer på 3,5 m ut fra permanent beslag, enten langs hele erosjonssikringa eller som en rett linje ut fra der denne er som bredest. Arealet som foreslås tas ut av reservatet er på ca. 27 daa.

Grensa for eksisterende naturreservat må måles inn i felt før anleggsarbeidene starter. Innmålinga må gjøres av tiltakshaver, og godkjennes av Statsforvalteren. Det må videre gjennomføres ny grensemerking av naturreservatet.

Figur som viser areal som foreslås grenset ut fra Lågendeltaet naturreservat (skravert i rødt). Foreslått utgrenset areal er ca. 27 daa.

Utgrensing av brua med permanente arealbeslag betyr at bestemmelser som åpner for midlertidige tiltak i forbindelse med anleggsarbeid knyttet til bygging av brua må tas inn i verneforskriften. Det omfatter også konstruksjoner som ikke ligger i tilknytning til brua.

Rettslige konsekvenser

Verneforskriften vil ikke lenger gjelde for området som grenses ut av naturreservatet. Dette betyr at naturverdiene i det aktuelle området må ivaretas etter annet regelverk.

Verneverdiene skal vurderes i saksbehandling etter sektorregelverket, jf. naturmangfoldloven § 49. Bestemmelsen sier at myndighetene *skal* ved tillatelser til virksomhet som kan innvirke på verneverdiene, legge vekt på hensynet til verneverdiene ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår. Aktuelle regelverk er blant annet forurensningsloven, forskrift om fysiske tiltak og plan- og bygningsloven. For annen virksomhet gjelder aktsomhetsplikten etter naturmangfoldloven § 6.

Forslag til forskriftsendring

Forskrift om vern av Lågendeltaet naturreservat skiller mellom tiltak som kan gjennomføres uten forutgående søknadsbehandling i punkt V og tiltak som kan tillates etter søknad i punkt VI. Noe av det midlertidige anleggsarbeidet vil, etter forslaget til utgrensing, måtte skje innenfor verneforskriftens geografiske virkeområde. For å kunne gi tillatelse til dette anleggsarbeidet må verneforskriften derfor ha nye dispensasjonsbestemmelser. I og med at planleggingen av dette arbeidet har kommet langt og vi har et bilde av hva som må gjøres innenfor verneområdet, kunne man ha sett for seg dette som noe verneforskriften kan tillate direkte. På grunn av muligheten for uforutsette endringer vil vi likevel foreslå dette som en dispensasjonsbestemmelse. Motorferdsel ved etablering av ny E6 kan også tillates, men kun i en begrenset tidsperiode av hensyn til verneverdiene.

Når det gjelder utslipp av rensed overvann fra anleggs- og driftsfasen av vegen ser vi at dette i hovedsak vil kunne reguleres av utslippstillatelse etter forurensningsloven. Utslippene krever imidlertid røre inn i verneområdet. Verneforskriften har allerede et punkt om at framføring av nye jordkabler, vann- og kloakkledninger kan tillates av forvaltningsmyndigheten i VI nr. 7. Ved å endre eksisterende bestemmelse fra kloakkledninger til avløpsledninger, samt inkludere utslippspunkt, vil slike utslipp kunne tillates etter søknad. Det er da også naturlig å følge opp denne endringen i punkt V nr. 5, som også omtaler kloakkledninger. Dette i henhold til forurensningsloven § 21 om definisjon av avløpsvann. Slike tiltak er også et behov utover veibyggingen.

Som beskrevet over vil plan for kompenserende tiltak utarbeides av Nye veier AS, og det kan bli aktuelt med ytterligere forskriftsendring. Vi ser likevel allerede nå at det planlegges tiltak på Lillehammer bru, og vil derfor foreslå at det tas inn en bestemmelse som åpner for å gi tillatelse til tiltak på brua. Det vil også tas inn en bestemmelse som åpner for å legge til rette for tiltak innenfor naturreservatet ved omlegging av Kollefallebekken av hensyn til naturverdiene.

På bakgrunn av ovenstående foreslås følgende endringer i forskrift 12.10.1990 om fredning av Lågendeltaet naturreservat, Lillehammer kommune, Oppland. Gjeldende verneforskrift ligger på lovdata.no ([lenke her](#)). De foreslåtte endringene er skrevet med kursiv tekst.

Punkt V (direkte hjemmel)

5.
vedlikehold av kraftlinjer, jordkabler, vann- og *avløpsledninger*.

Punkt VI (søknadspårltike tiltak)

7.
framføring av nye jordkabler, vann- og *avløpsledninger*, *inkludert etablering av utslippspunkt*.

9.
nødvendig anleggsarbeid og etablering av midlertidige anleggstiltak i naturreservatet, i forbindelse med bygging av ny bru som del av prosjektet E6 Roterud-Storhove. Motorferdsel og bruk av drone kan kun tillates i perioden 1. oktober til 31. mars.

10.
nødvendig anleggsarbeid og nye konstruksjoner i naturreservatet, i forbindelse med vedlikehold og oppgradering av E6.

11.
miljøforbedrende tiltak på Lillehammer bru for å styrke verneverdiene.

12.
miljøforbedrende tiltak i forbindelse med omlegging av Kollefallbekken.

Høringsfrist

Saksdokumenter og skjema for å gi elektronisk tilbakemelding finnes på hjemmesiden til Statsforvalteren her: <https://www.statsforvalteren.no/nb/innlandet/horinger/>.

Eventuelle merknader til forslaget kan også sendes som brev til: Statsforvalteren i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer,

eller som e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

Høringsfristen er 1. mai 2023.